

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Porušení smlouvy o podpoře a ochraně investic

V posledních letech čelila Česká republika řadě arbitrážních žalob na náhradu škody způsobené porušením některé z dvoustranných mezinárodních smluv o vzájemné podpoře a ochraně investic. Jednou z podmínek, které musí zahraniční investor splnit, chce-li být v investičním sporu úspěšný, je prokázání, že došlo k porušení mezinárodního závazku žalovaného státu, tedy že ve vztahu k investorovi stát porušil mezinárodní smlouvu o vzájemné podpoře a ochraně investic.

Obecně záleží samozřejmě na obsahu konkrétní mezinárodní smlouvy, nicméně typicky musí zahraniční investor prokázat porušení některého z následujících standardů:

1. nestranné a spravedlivé zacházení,
2. legitimní očekávání,
3. nezasahování do investice, a
4. plná bezpečnost a ochrana.

Dvoustranné mezinárodní smlouvy (včetně např. v praxi velmi frekventované smlouvy uzavřené s Nizozemským královstvím) obsahují pouze stručné formulace uvedených standardů a vyžadují tak další vyklad, který provádějí rozhodčí tribunály rozhodující jednotlivé investiční spory.

Nestranné a spravedlivé zacházení

Jedná se o základní princip, za jehož porušení se stručně řečeno považuje takové nespravedlivé a svévolné zacházení, které dosahuje úrovně neakceptovatelné z mezinárodního hlediska. Tento princip však nelze vykládat přehnaně široce, protože takový postup by mohl podkopat hlavní účel příslušné mezinárodní smlouvy, jímž je rozšíření a zintenzivnění vzájemných hospodářských styků mezi smluvními státy. Z tohoto úhlu pohledu je třeba uvedený princip vykládat tak, aby byl stimulován příliv zahraničních investic nebo alespoň nedocházelo k odrazování zahraničních investorů.

Legitimní očekávání

Pojem legitimních očekávání je dominantním prvkem principu nestranného a spravedlivého zacházení, neboť povinnost poskytnout nestranné a spravedlivé zacházení znamená poskytnout mezinárodním investicím takové zacházení, které nenarušuje základní očekávání, která měl zahraniční investor, když prováděl investici.

Legitimní očekávání nelze posuzovat na základě subjektivního vnímání investora. Vychází se naopak z racionálního posouzení všech okolností případu. Za porušení uvedeného principu se dále nepovažuje změna podmínek, ze kterých investor při provádění investice vycházel, pokud je tato změna odůvodněna veřejným zájmem příslušného státu. Po státech nelze požadovat, aby okolnosti trvající v době provedení investice zůstaly navždy nezměněny. V rozporu s uvedeným standardem je však jakýkoliv nátlak na investora. Uvedenému principu by se také přičilo, pokud by stát porušil své

prohlášení, ze kterého investor při provádění investice důvodně vycházel.

Nezasahování do investice

Tento pojem znamená jakýkoliv negativní dopad způsobený opatřeními přijatými státem, který přijímá zahraniční investici. Také tento princip je považován za určitý aspekt standardu nestranného a spravedlivého zacházení, když označuje specifické následky porušení nestranného a spravedlivého zacházení, konkrétně s ohledem na správu, řízení, udržování, požívání, využití nebo dispozici s investicí.

Plná bezpečnost a ochrana

Tento princip se zaměřuje především na ochranu fyzické integrity investice před jejím narušením za použití síly. Existují však i výklady širší, které pod tento pojem zařazují též jiné případy ochrany včetně právní bezpečnosti a ochrany.

JUDr. Jiří Šmída

advokát

[ROWAN LEGAL, sdružení advokátů](#)

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Holdingové struktury a odpovědnost mateřské společnosti](#)
- [Zjednodušení rozvodového řízení - aktuální právní úprava vs. změny, které zavádí rozvodová reforma](#)
- [Ochrana klimatu a výroba zboží v roce 2024: uhlíkové clo a změny v emisních povolenkách](#)
- [Poskytování informací zadavatelem v zadávacím řízení](#)
- [Zásady pro spolupráci obcí s developery a možnost dohody na změně územního plánu](#)
- [Jak mohou firmy těžit z EU Taxonomie? Příklady konkrétních příležitostí ve třech sektorech](#)
- [Změny v bezplatných emisních povolenkách: na koho dopadnou a jak se na ně připravit?](#)
- [Investice do společné věci v nesezdaném soužití](#)
- [K povinnosti zaměstnance vrátit zaměstnavateli rozdíl mezi stálou a dosaženou mzdou při uplatnění konta pracovní doby](#)
- [Holdinky a zneužití práva při výplatě podílu na zisku.](#)
- [Technická novela zákona o zadávání veřejných zakázek vejde v účinnost už 16. 7. 2023](#)